

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.02.2016, sp. zn. 8 Tdo 90/2016, ECLI:CZ:NS:2016:8.TDO.90.2016.1

Číslo: 36/2016

Právní věta: Porušení důležité povinnosti ve smyslu § 147 odst. 2 tr. zákoníku může být shledáno i v jednání pachatele - vlastníka nebo držitele domácího zvířete (např. psa), který nezabránil jeho volnému pobíhání po pozemní komunikaci tak, aby s ním byl spojen natolik, že jej mohl ovládat (měl ho např. na vodítku), a v důsledku toho došlo ke střetu zvířete s jiným účastníkem provozu na pozemní komunikaci, jemuž tím byla způsobena těžká újma na zdraví (§ 122 odst. 2 tr. zákoníku). Příčina vzniku uvedeného následku spočívá v porušení povinnosti vymezené v § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a povinnosti účastníka provozu na pozemních komunikacích plynoucí z § 4 písm. a) tohoto zákona, neboť pachatel jako chodec [§ 2 písm. a), j) zákona o silničním provozu] na pozemní komunikaci byl povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob, neboť tyto povinnosti mají zamezit neovladatelnému chování těchto zvířat, která představují nepředvídatelné překážky provozu na pozemní komunikaci, jež obvykle vedou k těžkým následkům.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.02.2016

Spisová značka: 8 Tdo 90/2016

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Porušení důležité povinnosti, Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti

Předpisy: § 147 odst. 1 tr. zákoníku
§ 147 odst. 2 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné M. J. proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 11 To 157/2015, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Semilech pod sp. zn. 4 T 31/2015.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Semilech ze dne 13. 4. 2015, sp. zn. 4 T 31/2015, byla obviněná M. J. uznána vinnou přečinem těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku,

jehož se dopustila tak, že dne 13. 6. 2014 kolem 17:20 hodin na místní komunikaci v katastru obce L., mezi obcemi L. a S., si počínala v rozporu s ustanovením § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon č. 361/2000 Sb.“), když při chůzi na pravé straně vozovky venčila svého psa plemena Kavalír King Charles Španěl tzv. na volno, tedy bez uvázání na vodítku, a pes na zavolání povelu „k noze“ majitelky vběhl přijíždějícímu motocyklistovi J. R., jedoucímu na motocyklu zn. Husaberg, v mírné levotočivé zatáčce v klesání z pravé strany do jízdní dráhy, v důsledku čehož došlo ke střetu motocyklu se psem a pádu motocyklisty na vozovku, při němž utrpěl těžkou distorzi pravého kolene a přetržení předního křížového vazy vyžadující operaci – egalizaci vazy s předpokládanou dobou léčení 6 až 8 týdnů a předpokládanou další operací z důvodu nestability pravého kolene, a došlo k poškození motocyklu zn. Husaberg vlastníka M. M.

2. Za uvedený trestný čin byla obviněná M. J. odsouzena podle § 147 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon jí byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. jí byla uložena povinnost nahradit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky škodu ve výši 20 718,60 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byla tato poškozená odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Poškození M. M. a J. R. byli podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázáni s nárokem na náhradu škody na občanskoprávní řízení v celém rozsahu.

3. Krajský soud v Hradci Králové jako soud odvolací usnesením ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 11 To 157/2015, odvolání obviněné a poškozeného J. R. podaná proti shora uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala obviněná M. J. prostřednictvím obhájkyň z důvodů uvedených v § 265b odst. 1. písm. g), l) tr. ř. dovolání, v němž uvedla, že respektuje povahu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. týkající se nesprávného právního posouzení skutku nebo jiného nesprávného hmotněprávního posouzení, ale i přes toto konstatování namítla, že v její věci nebyl soudy obou stupňů řádně zjištěn skutkový stav, neboť soudy nedostály své povinnosti vymezené ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. Zejména soud prvního stupně hodnotil zajištěné důkazy způsobem neodpovídajícím zásadám vymezeným v § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Vytkla, že výrok o vině založil na skutkovém zjištění spočívajícím na tom, že pes vběhl na pozemní komunikaci do jízdní dráhy motocyklistovi, přičemž podle obviněné v době, kdy motocykl přijížděl, se pes nepohyboval, ale seděl u její levé nohy, o čemž měly svědčit fotografie, které předložila, prokazující, že se jednalo o psa vycvičeného, schopného reagovat nejen na slovní pokyny, ale i na pohyby rukou a oční kontakt s obviněnou. Soud však neprovedl žádný důkaz objasňující, že se pes pohyboval na pozemní komunikaci, ač se jednalo o zásadní okolnost, která zůstala neprokázána.

5. Nesprávnost ve skutkovém zjištění byla podle obsahu dovolání založena na vadném posouzení správnosti a úplnosti znaleckého posudku společnosti MBL Crash Expert, s. r. o., který vypracoval jednatel této společnosti Ing. J. G. Na jeho podkladě soudy rozhodly o vině obviněné i přesto, že se jedná o důkaz osamocený, který nebyl hodnocen ve vzájemné souvislosti s dalšími důkazy. Zmínila, že znalec závěry o rychlosti motocyklu v okamžiku zahájení brzdění dovodil z výpovědi motocyklisty J. R. v přípravném řízení bez toho, aby provedl vlastní zkoumání nebo se vypořádal dostatečně s tím, jaký rychlostní stupeň měl poškozený v době střetu zařazen, přestože tato skutečnost měla vliv na rychlost motocyklu, když nejistotu ohledně této skutečnosti podporovala i výpověď poškozeného, který ji uváděl v různých variantách. Obviněná též vytkla, že znalec nevzal v úvahu, že policejní orgán místo střetu motocyklu se psem nezajistil a že s motocyklem bylo po dopravní nehodě manipulováno, a vycházel pouze ze stop zanesených do protokolu o dopravní nehodě. Podle obviněné

znalecký posudek vychází z chybných skutkových zjištění, nelze jej považovat za věrohodný, protože znalec na místě dopravní nehody nikdy nebyl, neprovedl zaměření komunikace, nezabýval se ani charakteristikou jízdy řidiče motocyklu a jeho manévrovacími schopnostmi a nebyl schopen se vyjádřit k časovému průběhu dopravní nehody, když brzdový systém byl v pořádku a znalec připustil, že neměl dostatek relevantních dat, aby mohl učinit řádnou analýzu nehodového děje motocyklu. Závěry znaleckého posouzení v obviněné vzbuzují rozpaky, neboť v nich nejsou vypořádány všechny nabízející se skutkové verze, jež se ve věci objevily. Obviněná nepovažovala za dostatečné ani další ve věci provedené důkazy, s jejichž hodnocením se nespokojila. Šlo např. o výpověď poškozeného, že při najíždění do zatáčky pes vyskočil z lesíka, ale z protokolu o dopravní nehodě a z přiložené dokumentace je zřejmé, že zde žádný lesík není, a že podle něj byla viditelnost v prostoru nehody špatná, navíc nebyla zadokumentována ani konečná poloha motocyklu. Podle obviněné tak soudy neměly, kromě výpovědi poškozeného, jejíž pravdivost zpochybnila, a vadného znaleckého posudku, k dispozici žádné důkazy, které by prokazovaly, že pes běhal po komunikaci. Z těchto důvodů skutková zjištění nebyla řádně objasněna, v čemž shledala existenci extrémního nesouladu, který se promítl i v nedostatečích náležitostích rozhodnutí ve smyslu § 125 odst. 1 tr. ř., když z rozhodnutí není zřejmé, jakými úvahami se soudy při hodnocení důkazů řídily, a proč některé svědecké výpovědi upřednostnily před jinými. Za vadu obviněná považovala i to, že soudy nevyhověly jejím návrhům na provedení dalšího dokazování a toto své rozhodnutí ani dostatečně neodůvodnily.

6. Přes tyto skutkové výhrady obviněná i se zřetelem na soudy učiněná skutková zjištění namítla, že použitá právní kvalifikace nemůže obstát pro nedostatek příčinného vztahu mezi jednáním, jež jí je kladeno za vinu, a vzniklým následkem, tedy proto, že nebyla zachována příčinná souvislost, neboť nemohla předvídat, že řidič terénního motocyklu bez platné technické prohlídky, nedisponující příslušným řidičským oprávněním, se bude na komunikaci chovat tak, že ohrozí osoby a psa nacházející se na krajnici. V takovém jednání nelze spatřovat ani nedbalost nevědomou, když navíc závěr o zavinění musí být v daném řízení dostatečně prokázán. V námitce proti svému zavinění poukázala na to, že nelze přikládat zvláštní důležitost žádnému důkaznímu prostředku, což nebylo v její věci respektováno, protože soudy posuzovaly otázku zavinění pouze na základě znaleckého posudku a nezabývaly se tím, zda její jednání spočívající v tom, že psa nedržela pevně na vodítku, bylo z hlediska způsobení následku příčinou dostatečně významnou. Bylo nutné zkoumat, zda lze dovodit konkrétní rozpor jejího jednání s požadavky náležité péče a předvídatelnosti účinků a následku. Proto se zavinění stává rozhodujícím znakem, kdy soud musí vzít v potaz veškeré relevantní okolnosti případu. Ze závěru soudů, že neměla psa napevno, podle obviněné nevyplývalo, že by mohla předvídat, že pes může vběhnout do vozovky, a to navíc v intenzitě hrubého porušení zákona.

7. S odkazem na judikaturu Ústavního soudu obviněná vytkla, že soudy nevyužily v její věci důsledně principu ultima ratio, protože neposuzovaly ve vymezené rovině veškeré okolnosti daného případu, a mylně tak dovodily předvídatelnost způsobeného následku ve formě kolize psa s motocyklem.

8. Vzhledem ke shora zmíněným nedostatkům obviněná závěrem svého dovolání navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 11 To 157/2015, jakož i rozsudek Okresního soudu v Semilech ze dne 13. 4. 2015, sp. zn. 4 T 31/2015, zrušil.

9. Státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství v písemném vyjádření k dovolání označila námitky obviněné za totožné s těmi, jež uplatňovala od počátku trestního řízení a s nimiž se soudy obou stupňů v potřebném rozsahu vypořádaly. Námitku obviněné, že se pes v době, kdy motocykl přijížděl, nepohyboval, neboť seděl u její levé nohy, státní zástupkyně nepovažovala za opodstatněnou a uvedla k ní, že obviněná dostatečně nezajistila pohyb psa, který pobíhal bez vodítka v prostoru pozemní komunikace, čímž porušila povinnosti vyplývající z § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. Zavinění z nedbalosti však kromě míry povinné opatrnosti podle pravidel silničního

provozu obsahuje i subjektivní vymezení, jež spočívá v míře opatrnosti, kterou je účastník v konkrétním případě schopen vynaložit, přičemž obě povinnosti, resp. možnost předvídat porušení či ohrožení zájmu, musí být dány současně. V daném případě obviněná věděla, že se pohybuje se psem po úzké komunikaci s provozem, takže volný pohyb psa může vytvořit pro takový provoz potencionální nebezpečí, přičemž tvrzení obviněné o tom, že pes byl vycvičen, je z tohoto pohledu zcela irelevantní, neboť ohrožujícímu pohybu psa nezabránila. Státní zástupkyně tak shledala, že soud druhého stupně správně dovodil, že byť je zvíře podrobeno výcviku, je vždy nutné počítat s určitými nečekanými reakcemi, které mohou mít svůj podnět ve vjemech zvířete člověkem nepostřehnutelných.

10. S ohledem na tyto závěry státní zástupkyně shledala meritorní rozhodnutí správným a bez vad, které by bylo potřeba napravit cestou dovolání, a navrhla, aby Nejvyšší soud podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné odmítl.

11. Na toto vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství dovolatelka ve své písemné replice reagovala ve shodě s argumenty uplatněnými v dovolání a zopakovala svůj požadavek, aby Nejvyšší soud jejímu dovolání vyhověl.

III. Přípustnost dovolání

12. Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání obviněné je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), a dále zkoumal, zda dovolání bylo uplatněno v souladu se zvolenými dovolacími důvody, neboť napadená rozhodnutí lze podrobit věcnému přezkoumání jen z důvodů vymezených v § 265b tr. ř.

13. Obviněná dovolání podala z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř., přičemž podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. lze napadená rozhodnutí přezkoumat tehdy, bylo-li rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 v písmenech a) až k) tr. ř. S ohledem na obsah podaného dovolání a vzhledem k tomu, že odvolací soud napadený rozsudek ve smyslu § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal, je zřejmé, že obviněná použila uvedený dovolací důvod v jeho druhé alternativě, neboť současně v dovolání uvedla i důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

14. Prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné vytýkat výlučně vady právní, které vyplývají buď z nesprávného právního posouzení skutku, anebo z jiného nesprávného hmotněprávního posouzení, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Tento dovolací důvod se týká nesprávné aplikace zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu na zjištěný skutkový stav, jímž je dovolací soud vázán, popřípadě nesprávné aplikace jiných norem hmotného práva (např. předpisů občanského práva, obchodního práva).

15. Pro naplnění uvedeného dovolacího důvodu zásadně nestačí pouhý formální poukaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů, aniž by byly řádně vymezeny hmotněprávní vady v napadených rozhodnutích spatřované, což znamená, že dovolací důvod musí být v dovolání skutečně obsahově tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou dovolatelem spatřovány v právním posouzení skutku, jenž je vymezen v napadeném rozhodnutí, a teprve v návaznosti na takové tvrzené a odůvodněné hmotněprávní pochybení lze vytýkat i nesprávná skutková zjištění

(srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. [II. ÚS 279/03](#)).

16. Vzhledem k tomu, že dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, není Nejvyšší soud v dovolacím řízení ve vztahu k tomuto tvrzenému dovolacímu důvodu oprávněn přezkoumávat správnost postupu při hodnocení důkazů soudy obou stupňů, protože jde o činnost, která spočívá v aplikaci procesních, a nikoliv hmotněprávních ustanovení. Je povinen vycházet ze skutkových zjištění, jež podle výsledků provedeného dokazování učinily soudy nižších stupňů, a teprve v návaznosti na zjištěný skutkový stav hodnotit hmotněprávní posouzení skutku. Takové vady, které nemají právní povahu, ale spočívají v nedostacích ve skutkových zjištěních, nelze v rámci dovolání vytýkat prostřednictvím žádného důvodu podle § 265b tr. ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2002, sp. zn. [3 Tdo 68/2002](#)). Správnost právních otázek ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu Nejvyšší soud posuzuje na podkladě skutkového stavu zjištěného soudy prvního, příp. druhého stupně, přičemž jimi učiněná skutková zjištění zásadně nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak ani v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2003, sp. zn. [IV. ÚS 564/02](#), či usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. [III. ÚS 282/03](#), aj.).

17. Výjimkou z tohoto pravidla je pouze zjištění extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci, pokud jej obviněný vytkne. Jednalo by se o něj, kdyby byly zjištěny a prokázány takové vady a nedostatky, které by svědčily o zásadním zjevném nerespektování zásad a pravidel, podle nichž mají být uvedené postupy realizovány. Jen v takovém případě by mohlo dojít k průlomu uvedených kritérií vymezujících dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. [I. ÚS 553/05](#), a usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2005, sp. zn. [III. ÚS 578/04](#)), což však může nastat tehdy, když je takový extrémní nesoulad v dovolání namítnut a objektivně Nejvyšším soudem zjištěn, což se však v přezkoumávané věci nestalo.

IV.

Důvodnost dovolání

18. Se zřetelem na takto vymezené důvody dovolání obviněná dostála podmínkám dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. výhradami, jimiž brojila proti tomu, že u ní nebylo možné shledávat potřebnou míru opatrnosti, a tudíž nenese za vznik dopravní nehody žádnou odpovědnost, a jejichž prostřednictvím tvrdila, že mezi jejím jednáním a vzniklým následkem nebyla zachována příčinná souvislost. Tyto námitky, jež mají právní povahu, mohl Nejvyšší soud podrobit meritornímu přezkumu, protože obviněná jimi vytýkala právní vady na podkladě skutku zjištěného soudy a uvedeného ve výroku rozsudku.

19. Na podkladě zjištěných skutkových okolností, jak jsou ve výroku rozsudku zaznamenány a v jeho odůvodnění rozvedeny, Nejvyšší soud posuzoval důvodnost námitek obviněné uplatněných relevantně s dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jimiž brojila proti zavinění z nedbalosti a příčinné souvislosti mezi jejím jednáním a vzniklým následkem i proti použití přísnější právní kvalifikace v podobě porušení důležité povinnosti.

20. Podle soudu prvního stupně se obviněná činu, jenž jí je kladen za vinu, dopustila tím, že na pozemní komunikaci neměla při venčení svého psa uvázaného na vodítku a ponechala ho tzv. na volno, proto vběhl příjíždějícímu motocyklistovi J. R. z pravé strany do jízdny dráhy, kde se s ním střetl, a v důsledku toho motocyklista padl na vozovku a utrpěl těžké zranění. V tomto jejím činu soudy shledaly naplnění znaků skutkové podstaty přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Naplnění uvedené skutkové podstaty soud prvního stupně spatřoval v tom, že i když si byla obviněná vědoma, jak sama uvedla, příjíždějícího vozidla, nezajistila svého psa a nechala jej volně pobíhat, v důsledku čehož došlo nejméně 1,2 m od pravého kraje

vozovky v jejím prostoru ke střetu s projíždějícím motocyklem. Za důvod tohoto střetu a následného těžkého zranění poškozeného soud považoval zásadně to, že obviněná porušila povinnost plynoucí z ustanovení § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb., podle něhož měla psa vzít na vodítko, nebo ho alespoň podržet za obojek nebo vzít např. do náruče. Protože tuto povinnost nesplnila a psa nezajistila, došlo ke vzniku těžkého zranění, které bylo důsledkem porušení důležité povinnosti plynoucí z § 147 odst. 2 tr. zákoníku. Po subjektivní stránce čin obviněné posoudil jako spáchaný v nevědomé nedbalosti podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. (srov. stranu 4 rozsudku soudu prvního stupně). Odvolací soud, jenž se s těmito závěry soudu prvního stupně ztotožnil, ve vztahu k porušení důležité povinnosti (viz strana 4 přezkoumávaného usnesení) dodal, že vedle povinnosti plynoucí z § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. obviněná tím, že nezajistila svého psa na pozemní komunikaci, nesplnila ani obecnou povinnost vyplývající z § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Ve způsobu jízdy poškozeného motocyklisty odvolací soud nezjistil na základě výsledků provedeného dokazování nic, co by se z jeho strany bezprostředně podílelo na vzniku této nehody, neboť ani jeho řidičská nezkušenost, ani to, že neměl řidičský průkaz, se konkrétně do nehodového děje nepromítlo.

21. Nejvyšší soud k námitkám obviněné směřujícím proti nesprávné právní kvalifikaci považuje za nutné uvést, že přečinu těžkého ublížení na zdraví podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona. Z uvedených více alternativ okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby podle § 147 odst. 2 tr. zákoníku soudy shledaly, že obviněná ji naplnila tím, že porušila důležitou povinnost uloženou jí podle zákona.

22. K uvedeným závěrům soudů obou stupňů Nejvyšší soud ve smyslu relevantně uplatněných námitek nejprve k výhradám obviněné proti subjektivní stránce dodává, že z nedbalosti je trestný čin podle § 16 odst. 1 tr. zákoníku spáchan, jestliže pachatel a) věděl, že může způsobem v tomto zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Zavinění z nedbalosti není vyloučeno spoluzaviněním jiných osob.

23. Okolnost, zda byl, nebo nebyl zachován určitý předpis vydaný k vyloučení následku uvedeného ve zvláštní části trestního zákona, podle zásady vyslovené přímo v § 16 tr. zákoníku, není sama o sobě pro posouzení otázky odpovědnosti pachatele za následek rozhodná. Podstatným je, zda pachatel věděl nebo vědět mohl a měl, že porušením některého předpisu bude jednat za takových okolností, že tím může způsobit následek uvedený ve zvláštní části trestního zákoníku. O zavinění z nedbalosti může jít pouze tehdy, pokud povinnost a možnost předvídat porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem jsou dány současně (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2001, sp. zn. [3 Tz 182/2001](#), uveřejněné pod č. 43/2002 Sb. rozh. tr.).

24. Podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku jde o nevědomou nedbalost, jestliže pachatel nevěděl, že svým jednáním může následek (porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem) způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Při nevědomé nedbalosti se vychází z možnosti znalosti, která se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele, neboť trestní zákoník zakládá odpovědnost za trestné činy spáchané z nevědomé nedbalosti na povinnosti, ale současně i možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem. S tím souvisí i zachovávaní potřebné míry opatrnosti pachatelem. Míra opatrnosti je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem, neboť jedině spojení obou těchto hledisek při posuzování trestní odpovědnosti za trestný čin z nedbalosti odpovídá zásadě odpovědnosti za zavinění v trestním právu. Rozsah náležité opatrnosti ve smyslu objektivního hlediska je třeba zpravidla zkoumat na

podkladě zvláštních právních předpisů (srov. předpisy o bezpečnosti práce, předpisy o pravidlech silničního provozu apod.). Povinnost předvídat možnost způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem ve smyslu § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku v souvislosti se silniční dopravou vyplývá ze zákona č. 361/2000 Sb. K trestní odpovědnosti však musí být splněno i subjektivní kritérium nedbalosti. Subjektivní vymezení míry opatrnosti vyžaduje, aby mimo míry povinné opatrnosti (objektivní kritérium) bylo vzato v úvahu i subjektivní vymezení, které spočívá v míře opatrnosti, kterou je schopen vynaložit pachatel v konkrétním případě. Proto o zavinění z nevědomé nedbalosti podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku [ale i vědomé nedbalosti podle § 16 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku] jde jen tehdy, jestliže povinnost a možnost předvídat porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem jsou dány současně (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 3. 1986, sp. zn. [4 Tz 9/86](#), uveřejněné pod č. 6/1988 Sb. rozh. tr.). Při posuzování subjektivní míry opatrnosti je třeba zvažovat jednak vlastnosti, zkušenosti, znalosti a okamžitý stav pachatele (vzdělání, kvalifikace, obecné i speciální zkušenosti, inteligence, postavení v zaměstnání apod.) a jednak okolnosti konkrétního případu, ať už existují nezávisle na pachateli, nebo jsou jím vyvolané (srov. ŠAMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 237).

25. Mezi porušením potřebné míry opatrnosti a následkem musí být příčinná souvislost. Základním předpokladem trestní odpovědnosti je bezpečné zjištění příčinného působení jednání obviněného na trestním zákoníkem chráněné společenské vztahy a toho, zda toto jednání nese všechny znaky zavinění ve smyslu § 16 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 1963, sp. zn. [Tzv 8/63](#), uveřejněné pod č. 46/1963 Sb. rozh. tr.). Zavinění musí zahrnovat všechny znaky charakterizující objektivní stránku trestného činu, tedy i příčinný vztah mezi jednáním pachatele a následkem trestného činu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 1981, sp. zn. [5 Tz 66/1980](#), uveřejněné pod číslem 21/1981 Sb. rozh. tr.). Při nedbalosti je třeba, aby si pachatel alespoň měl a mohl představit, že se takto příčinný vztah může rozvinout. Pro pachatele nepředvídatelný příčinný průběh není tedy v zavinění obsažen a pachatel neodpovídá za následek, který takto vzejde (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 1980, sp. zn. [2 Tz 10/80](#), uveřejněné pod číslem 20/1981 Sb. rozh. tr., a rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 1968, sp. zn. [4 Tz 26/68](#), uveřejněné pod číslem 50/1968 Sb. rozh. tr.). Určitá skutečnost (okolnost) neztrácí svůj charakter příčiny jen proto, že mimo ni byl následek způsoben ještě dalšími příčinami (okolnostmi, podmínkami). To znamená, že příčinná souvislost mezi jednáním pachatele a následkem se nepřerušuje, jestliže k jednání pachatele přistoupí i další skutečnost, jež spolupůsobí ke vzniku následku, ovšem za předpokladu, že jednání pachatele zůstává takovou skutečností, bez níž by k následku nebylo došlo (srov. rozsudek bývalého Nejvyššího soudu SSR ze dne 28. 11. 1974, sp. zn. [125/74](#), uveřejněný pod č. 37/1975 Sb. rozh. tr.). Jednání pachatele má proto povahu příčiny i tehdy, když kromě něj vedlo k následku i jednání další osoby.

26. V projednávané trestní věci míra potřebné opatrnosti u obviněné plynula z toho, že byla majitelkou psa, jehož venčila na pozemní komunikaci, aniž by nad ním měla vládu a mohla ovlivňovat jeho chování, jak stanoví ustanovení § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb., podle něhož vlastník nebo držitel domácích zvířat je povinen zabránit pobíhání těchto zvířat po pozemní komunikaci (srov. § 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů). Uvedená povinnost byla do zákona č. 361/2000 Sb. doplněna s účinností od 1. 7. 2006 na základě zákona č. 411/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, proto, aby byla posílena bezpečnost silničního provozu. Uvedené ustanovení vymezuje povinnost vlastníků a držitelů domácích zvířat zabránit jimi chovaným zvířatům v pobíhání po pozemních komunikacích. Tato povinnost se týká všech chovaných zvířat, tedy i psů, a to ve vztahu k

jakémukoliv pobíhání po pozemní komunikaci, což je zásadně v zájmu bezpečnosti provozu. Za volné pobíhání se považuje každá situace, kdy domácí zvíře není zcela pod kontrolou osoby, která zvíře vede, a jeho zákaz se vztahuje na všechny typy pozemních komunikací. Tento názor je v souladu i s odbornou literaturou. Za volné pobíhání domácích zvířat - v daném případě psa - po pozemní komunikaci se z pohledu bezpečnosti provozu považuje každá situace, kdy domácí zvíře není na vodítku, tj. není fyzicky spojeno s osobou, která zvíře vede. Vlastník nebo držitel zvířete pak odpovídá za následky, které mohou v důsledku volného pobíhání zvířete v silničním provozu nastat (srov. např. KUČEROVÁ, H. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy souvisejícími na CD. Praha: Leges, 2008, s. 259, 260).

27. V posuzované věci obviněná jako chovatelka a majitelka předmětného psa byla účastnicí silničního provozu, neboť podle § 2 písm. a), j) zákona č. 361/2000 Sb. je účastníkem provozu na pozemních komunikacích každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích, přičemž je jím i chodec, který vede psa, pohybující se s tímto psem na pozemní komunikaci. S ohledem na § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. byla povinna zajistit, aby se její pes na vozovce volně nepohyboval, tzn. byla povinna ho mít na vodítku nebo jinak připoutaného k sobě, aby byla schopna jeho chování ovládat. Obviněná navíc jako účastník provozu na pozemní komunikaci měla respektovat povinnosti vyplývající z ustanovení § 4 zákona č. 361/2000 Sb. upravující povinnosti účastníka provozu na pozemních komunikacích, mezi nimi zejména [podle písm. a)] chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožovala život, zdraví nebo majetek jiných osob.

28. Tyto povinnosti obviněná nesplnila, nerespektovala je a svého psa nechala bez vodítka volně pobíhat, ač jako zkušená chovatelka, jak sama ve své výpovědi předkládala, byla o těchto povinnostech zpravena a měla vědomost o tom, že na pozemní komunikaci musí z hlediska bezpečnosti provozu dbát na to, aby se pes volně nepohyboval a nezpůsobil situaci, při níž dojde ke škodám na majetku nebo na zdraví osob. K tomu, aby takový následek nenastal, byla obviněná povinna mít psa fyzicky ve své moci (na vodítku, držet za obojek, v náručí apod.) tak, aby v každém případě mohla jeho ovládnutím čelit, resp. odvrátit nebezpečí, které by pes mohl způsobit. Protože obviněná nerespektovala tyto povinnosti, ze subjektivního i objektivního hlediska nezachovala potřebnou míru opatrnosti, čímž zapříčinila, že její volně se pohybující pes v prostoru pozemní komunikace způsobil střet s motocyklistou, který v důsledku tohoto s motocyklem upadl a způsobil si těžké zranění.

29. Uvedená situace svědčí o tom, že činem obviněné byly naplněny znaky charakterizující nevědomou nedbalost podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku; nebylo rozhodné, zda se jednalo o cvičeného psa, jenž je obvykle poslušný povelům pachatelky, protože uvedená zákonná povinnost se týká všech domácích zvířat bez výjimek. Jestliže obviněná uvedenou zákonnou povinnost mít na pozemní komunikaci psa pod svým plným vlivem, třeba na vodítku, nerespektovala a toto její porušení vedlo k následku, jenž nastal, nese za něj trestní odpovědnost, neboť došlo ke škodlivému následku, zde konkrétně v podobě těžké újmy na zdraví (srov. § 122 odst. 2 tr. zákoníku), a tudíž k porušení zájmu chráněného trestním zákonem.

30. K námitce obviněné, že její jednání nebylo v příčinné souvislosti se vzniklým následkem, se již správně vyjádřil v napadeném rozhodnutí odvolací soud (viz stranu 4 odůvodnění jeho usnesení) a v souladu s ním lze doplnit, že následek, jenž u poškozeného motocyklisty nastal, je v příčinné souvislosti s porušením uvedené povinnosti obviněné. Tato příčinná souvislost nebyla přerušena žádnou jinou skutečností, a to ani nezkušeností motocyklisty, neboť jedinou příčinou vzniklého následku bylo neopatrné a neodpovědné chování obviněné vycházející z porušení shora rozvedené zákonné povinnosti. V tomto projednávaném případě je proto splněn i požadavek trestněprávního relevantního příčinného vztahu, neboť obviněná svým protiprávním jednáním naplnila znaky trestného činu a následek důležitý z hlediska skutkové podstaty tohoto trestného činu skutečně

způsobila, protože porušení citované povinnosti zde bylo zásadní příčinou vzniku protiprávního následku (resp. účinku). Jednání poškozeného, který řídil motocykl na pozemní komunikaci bez patřičného řidičského oprávnění a bez provedené technické kontroly, je sice porušením předpisů správního práva, avšak s ohledem na průběh nehodového děje tato okolnost podle zjištěných skutkových okolností nevedla k vlastnímu vzniku a průběhu dopravní nehody, resp. ke kolizi se psem, a ani nebyla způsobilá přerušit v jednání obviněné zjištěnou příčinnou souvislost se vzniklým následkem. Pokud by se k ní zejména nezkušenost řidiče (což je úvaha jen v obecné rovině, protože takové skutkové zjištění učiněno nebylo) spolupodílela na následku, ani tehdy by k přerušení příčinné souvislosti mezi zaviněným jednáním obviněné a vzniklým následkem s ohledem na shora vyjádřená pravidla nevedlo (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2012, sp. zn. [6 Tdo 1146/2012](#)).

31. Ze všech těchto důvodů soudy správně dovodily, že obviněná naplnila znaky základní skutkové podstaty přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku.

32. K námitce obviněné, že neměla být uznána vinnou okolností podmiňující vyšší trestní sazbu, že porušila důležitou povinnost uloženou jí podle zákona ve smyslu kvalifikované skutkové podstaty podle § 147 odst. 2 tr. zákoníku, je třeba uvést, že soudy, jak je shora zmíněno, shledaly tento kvalifikační znak naplněným jednak s ohledem na vzniklý závažný následek, k němuž došlo porušením zákonné povinnosti podle § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb., jednak i proto, jak zdůraznil též odvolací soud, že obviněná nesplnila ani svou obecnou prevenční povinnost vyplývající z ustanovení § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

33. Nejvyšší soud, jenž se zásadně s těmito závěry ztotožnil, považuje za nutné dodat, že obviněná, jak soudy správně shledaly, porušila důležitou povinnost uloženou jí podle zákona. Za ni se obecně považuje porušení některé z mnoha možných důležitých povinností, které mají vztah k ochraně zdraví lidí. Zákon důležitou povinnost konkrétně nevymezuje. Vyjmenovat všechny povinnosti účastníků silničního provozu (zejména řidičů), které mohou být důležitými, není možné, poněvadž vždy závisí na okolnostech toho konkrétního případu, zda je porušení zjištěné povinnosti v daném případě porušením důležité povinnosti např. podle § 147 odst. 2 tr. zákoníku. Je proto ponecháno na soudu, aby v každém jednotlivém případě po zhodnocení všech okolností uvážil, zda povinnost, kterou pachatel porušil svým trestním jednáním, je porušením důležité povinnosti, s tím, že za porušení takové povinnosti nelze považovat každé porušení, ale jen takové, jejíž porušení má za dané situace zpravidla za následek nebezpečí pro lidský život nebo zdraví, a kterým tedy může snadno dojít k takovému následku (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 1963, sp. zn. [1 Tz 36/63](#), uveřejněné pod číslem 11/1964 Sb. rozh. tr., nebo ze dne 27. 6. 1975, sp. zn. [Tjpf 20/75](#), uveřejněné pod číslem 38/1975 Sb. rozh. tr., a ze dne 20. 5. 1958, sp. zn. [1 Tz 86/58](#), uveřejněné pod číslem 67/1958 Sb. rozh. tr.).

34. Z uvedeného je zřejmé, že rozhodujícím kritériem při posuzování, zda jde o důležitou povinnost, je zvážení toho, jaký následek z porušení konkrétní povinnosti plyne. Takové porušení důležité povinnosti při provozu na silnicích je obvykle spatřováno v porušení povinnosti řidiče motorového vozidla, které se zřetelem na sílu, rychlost a hmotnost motorových vozidel může mít za následek vážnou dopravní nehodu a které podle všeobecné zkušenosti takový následek skutečně často mívá (srov. přiměřeně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 1971, sp. zn. [2 Tz 85/71](#), uveřejněné pod č. 33/1972 Sb. rozh. tr.). Za porušení důležité povinnosti však soudní praxe považuje i porušení pravidel silničního provozu jiných účastníků provozu na pozemních komunikacích, způsobí-li jejich vážným porušením těžký následek, jako je tomu např. u cyklistů za situace, že uskuteční jízdu na jízdním kole tak, že současně poruší jak základní povinnosti účastníka provozu na pozemních komunikacích požitými alkoholickými nápoji, což mu neumožňuje počínat si ohleduplně a ukázněně ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., tak i specifické povinnosti cyklisty stanovené v § 57 a § 58 citovaného zákona a upravující chování cyklisty, technický stav jízdního kola a způsob jízdy, pak

za těchto okolností není vyloučeno pokládat porušení těchto povinností za takové jednání, s nímž je zpravidla spojeno zvýšení nebezpečí pro lidský život nebo zdraví, a učinit tak závěr, že jde o porušení důležité povinnosti uložené mu podle zákona (srov. č. 36/1984 Sb. rozh. tr., rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. [4 Tz 106/2009](#), uveřejněné pod číslem 9/2011-I. Sb. rozh. tr.). V těchto případech je rozhodné, že důsledkem porušení zákonné povinnosti je takový následek, jenž vede i u jiného účastníka silničního provozu k následku spočívajícímu v ohrožení zdraví či životů lidí.

35. Srovnatelné s těmito případy je i volně se pohybující zvíře na pozemní komunikaci, které vytváří nebezpečné překážky zejména v důsledku jeho nepředvídatelnosti a nevyzpytatelnosti, které bývají osudovými zejména pro jednostopá vozidla. Tak tomu bylo i v posuzovaném případě, protože chovatelka svým neodpovědným jednáním umožnila, aby její pes volně pobíhal na úzké pozemní komunikaci, a to i přesto, že viděla, že po ní jede jednostopé vozidlo, a v důsledku toho došlo ke střetu, při němž motocyklista utrpěl vážné zranění.

36. Nejvyšší soud si je vědom, že v případě kolize motorového vozidla se zvířetem na pozemní komunikaci se samotné zvíře nevyznačuje silou a rychlostí, jako je tomu například u motorových vozidel anebo u podnapilého cyklisty, jenž nedodrží základní i obecná pravidla jízdy na kole. V té souvislosti lze jen pro srovnání připomenout též tragické důsledky střetů motorových vozidel s lesní zvěří, které obvykle vedou k tragickým nehodám. U psů volně se pohybujících na pozemních komunikacích dochází k nebezpečným střetům zejména s jednostopými vozidly, jejichž menší stabilita bývá při kontaktu se zvířetem obvykle důvodem vážných nehod, tedy jde o případy s uvedenými jinými okolnostmi srovnatelnými. O tom svědčí mimo jiné i to, že právě vznik častých závažných nehod způsobených především pobíhajícími psy na pozemní komunikaci vedl zákonodárce k tomu, že s účinností od 1. 7. 2006 do zákona č. 361/2000 Sb. novelou č. 411/2005 Sb. (úplné znění viz shora) doplnil ustanovení § 60 odst. 11, jímž chovatelům zvířat uložil povinnost zajistit, aby se tato zvířata na pozemní komunikaci volně nepohybovala.

37. K tomu je však třeba zdůraznit, že takovým nebezpečným střetům s volně se pohybujícími zvířaty na pozemních komunikacích a z nich plynoucím těžkým následkům na zdraví či životech lidí nezamezuje jen speciální povinnost zakotvená v § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb., upravující pravidla pro chovatele, vlastníky či jiné osoby pečující o psy, jestliže se pohybují na pozemních komunikacích, ale rovněž obecně vymezená prevenční povinnost podle § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále „o. z.“), podle níž, vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo vlastnictví jiného. Tato prevenční povinnost má subsidiární povahu ve vztahu ke konkrétně v této věci zjištěné povinnosti podle § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. Podle tohoto ustanovení o prevenční povinnosti se přitom posuzuje i odpovědnost chovatele za škodu způsobenou domácím zvířetem, a to z hlediska potřebného dozoru nad chovaným zvířetem, neboť jeho majitel je povinen učinit potřebná opatření k tomu, aby zvíře nemohlo způsobit škodu; forma opatření přitom záleží na okolnostech konkrétního případu (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 2004, sp. zn. [25 Cdo 972/2003](#)). Uvedené vyplývá zásadně z toho, že základní povinností vlastníka chovaného zvířete, v daném případě psa, je zajistit jeho pohyb takovým způsobem, aby byla zabezpečena ochrana okolí, zejména života jiných osob, a chovatel je povinen předcházet možnému vzniku škod, jež je zvíře schopno ve svém okolí způsobit, a pokud není na takovou možnou situaci připraven tak, aby ji zvládl, porušuje tím svou prevenční povinnost už tím, že se zvíře pohybuje v místech, kde ke škodě na životě, zdraví a majetku může dojít (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 6. 2008, sp. zn. [25 Cdo 3117/2006](#), uveřejněný pod č. 66/2009 Sb. rozh. obč., či usnesení ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. [25 Cdo 5030/2007](#), a další).

38. Tato povinnost je vymezena v obecné rovině, tzn., že ji lze uplatňovat zásadně tehdy, dojde-li k porušení povinností chovatele nebo vlastníka zvířete jinde než na pozemní komunikaci. Jestliže se však vlastník či chovatel chová způsobem odporujícím konkrétním jiným ustanovením zákona, je

primárním porušením jeho povinností tato jiná konkrétní zákonná povinnost, v daném případě jde o § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. Tím se však nevytrácí ani nezaniká zmíněná obecná prevenční povinnost podle § 2900 o. z. Proto v případě, když vlastník nebo chovatel zvířete neučiní všechna potřebná opatření k tomu, aby zamezil vzniku těžkých následků, k nimž dojde tím, že zvíře tyto následky způsobilo, odpovídá za vzniklou škodu, a to tím spíše, dojde-li k této události na pozemní komunikaci, kde vlastník nebo chovatel tohoto zvířete nezabránil tomu, aby toto zvíře nepobíhalo po pozemní komunikaci. Vedle sebe mohou stát obecná prevenční povinnost vyplývající z § 2900 o. z., ale i další výslovně stanovená zákonná povinnost ve vztahu k pohybu těchto zvířat na pozemních komunikacích, neboť tam platí speciální ustanovení § 60 odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. Právě jejím stanovením se má zamezit možnosti střetu těchto zvířat s jinými účastníky silničního provozu, a tím poškození zdraví či ztráty lidského života, což jsou obvykle následky, které v dané souvislosti na pozemních komunikacích nastávají.

39. Proto je povinností vlastníků (chovatelů, jiných osob, které zvířata vedou na pozemní komunikaci), aby tato zvířata plně ovládali, a zamezili tak na pozemních komunikacích vážným střetům s jinými účastníky, psy nevyjímaje, neboť i pes se může projevat neočekávaně, nepředvídatelně a nepřiměřeně bez ohledu na povely, které mu majitel dává. Vzhledem k možným vážným důsledkům zákon chrání účastníky silničního provozu pohybující se na pozemních komunikacích před takovými neočekávanými kolizemi tím, že vlastníkům nebo chovatelům psů či jiných zvířat ukládá povinnost je opatrovat tak, aby se na pozemní komunikaci nemohla volně pohybovat, a tím takové nežádané následky vyvolat. Proto je i případ, kdy dojde k takové kolizi v důsledku toho, že vlastník nebo chovatel zanedbal svoji povinnost, čímž vznikne z hlediska trestního práva závažný následek, nutné považovat za okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 147 odst. 2 tr. zákoníku (k tomu přiměřeně srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. 5 Tdo 114/2006).

40. V projednávané trestní věci je však třeba přihlédnout kromě výše uvedeného i k tomu, že obviněná věděla o tom, že se na pozemní komunikaci pohybuje jednostopé vozidlo, za situace, kdy sama byla chodcem [podle § 2 písm. a), j) zákona č. 361/2000 Sb.], a tudíž účastnicí provozu na pozemní komunikaci, a tím, že svého psa shora popsáním způsobem nechala volně pobíhat, porušila i základní povinnosti účastníka provozu na pozemních komunikacích plynoucí z § 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., neboť jako chodec na pozemní komunikaci byla povinna chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožovala život, zdraví nebo majetek jiných osob. Obviněná se uvedeným nezodpovědným způsobem chovala na pozemní komunikaci, úzké místní silnici, na níž nechala svého psa pobíhat. Třebaže viděla přijíždět motocykl, svého psa nezajistila způsobem, aby zabránila střetu s motocyklem, ale naopak psa ponechala bez svého vlivu na jeho další chování, čímž jej zcela ztratila ze své moci a pro motocyklistu vytvořila nepředvídatelnou situaci, když jeho prostor pro manévrovací reakci byl velmi omezený. Podstatnou roli zde sehrála i okolnost, že pes jako zvíře se řídí svými pudy a reaguje zcela spontánně, bez možnosti jeho chování jakkoliv předem předvídat. Právě tato nevyzpytatelnost a pudová impulzivnost zvířete byla významnou okolností vedoucí k tomu, že při střetu s jiným účastníkem provozu na pozemních komunikacích, jenž nebyl schopen odhadnout reakce zvířete jako náhlé překážky, došlo ke vzniku těžkého zranění.

41. Na základě těchto důvodů Nejvyšší soud shledal právní posouzení činu obviněné jako přečinu těžkého ublížení z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku správným.

42. Za důvodnou s přihlédnutím ke všem shora rozvedeným závěrům není možné považovat námitku obviněné, kterou se domáhala uplatnění zásady ultima ratio, když z výše uvedeného je zřejmé, že svým jednáním naplnila znaky nejen základní skutkové podstaty uvedeného činu podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku, ale byla v jejím případě naplněna i okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odstavce 2 tohoto ustanovení, což je okolnost podstatně zvyšující škodlivost jejího činu pro společnost. V takovém případě nejsou splněny zákonné předpoklady pro uplatnění zásady ultima

ratio ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku a není možné v souladu s ním využít ani princip subsidiarity trestní represe, založené na tom, že trestní právo má místo pouze tam, kde jiné prostředky z hlediska ochrany práv fyzických a právnických osob jsou nedostatečné, neúčinné nebo nevhodné (srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu schválené dne 30. 1. 2013, sp. zn. [Tjpn 301/2012](#), uveřejněné pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.).

43. V posuzované věci bylo již shora velmi podrobně rozvedeno, z jakých důvodů je dána trestní odpovědnost obviněné, a lze již proto jen shrnout, že k následku v podobě těžké újmy na zdraví (§ 122 odst. 2 tr. zákoníku) došlo v důsledku porušení důležité, zákonem stanovené povinnosti obviněné [§ 60 odst. 11 a § 2 písm. a), j) zákona č. 361/2000 Sb.], a proto, byť uvedený střet přivodil i smrt obviněnou chovaného psa, což pro ni byla jistě nepříjemná ztráta, nemůže s ohledem na těžkou újmu na zdraví, již poškozený utrpěl, a na povahu zákonných ustanovení, která poškozená nerespektovala, jít o případ, s nímž v krajních případech ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku počítá. Pro stručnost lze rovněž odkázat na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, který se touto okolností podrobně zabýval (srov. strany 4 a 5 jeho rozsudku).

44. Nejvyšší soud ze všech důvodů, jež shora rozvedl, dospěl k závěru, že soudy obou stupňů posoudily skutečnosti významné z hlediska jimi použité právní kvalifikace v souladu se zákonem. Protože tato zjištění mohl učinit na základě napadených rozhodnutí a příslušného spisu, z nichž je patrné, že napadená rozhodnutí ani jim předcházející řízení netrpí vytykanými vadami, dovolání obviněné jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.